

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 10. november 2021 blev i sag nr. 96610:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Dansk Boligforsikring A/S
Kanalstræde 10, 1. Sal
4300 Holbæk

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ejerskifteforsikring. I klageskema af 14/3 2021 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Denne klage omhandler kun EL-delen af vores krav mod forsikringen. De øvrige emner er gennem langtrukne debatter afklaret.

Kort tid efter indflytning havde vi problemer med at HPFI relæet udløste. Vi fik en elektriker til at lokalisere fejlen, der vurderes at være skjult i en væg i kælderen. Vi fik derfor koblet en del af strømmen fra i kælderen, for at have EL i resten af huset. Elektrikeren konstaterede ved sin fejl-søgning at der var mange ting der ikke var som de burde være, hvorfor vi fik lavet et grundigt EL-eftersyn. Dette konkluderede mange ulovligheder, hvilket vi videreformidlede til forsikringen. Her startede en langsommelig udveksling af meninger om lovlighed af de forskellige fejl/mangler konstateret i 'vores' EL-eftersyn, sammenholdt med det medfølgende EL-eftersyn fra huskøbet. Det korte af det lange er, at vi ikke er enige om alle punkter. Vi blev derfor opfordret af vores sagsbehandler hos forsikringen til at klage til deres 'interne' klageafdeling, hvilket vi gjorde. Dette kom der intet ud af. En enkelt anmodning om en forenklet oversigt over problematikken, hvilket vi sendte 7. december sidste år. Siden har vi intet hørt på trods af flere skriftlige rykkere. Seneste med oplysning om vi ville gå videre til forsikringsankenævnet hvis vi ikke hørte noget med udgangen af uge 7. Det er nu udgangen af uge 10, og vi har intet hørt tilbage siden 7. december sidste år.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Vi ønsker at bringe vores EL-installationer i lovlig stand, hverken mere eller mindre. Vi er bekendt med, at ting nævnt i tilstandsrapporten/Elefterstyret er vores eget problem, Men der synes at væ-

re væsentlige fejl/mangler ud over dette. Se vores ELeftersynsrapport. Vi ønsker afklaring af hvad der er dækket, således vi kan få tilbud på en samlet udbedring."

Selskabet har i brev af 21/5 2021 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"1. Indledning

Sagen vedrører ulovlige elinstallationer. Der er ikke mellem klager og Dansk Boligforsikring enighed om omfanget og/eller lovliggørelse af el-installationer.

2. Forløb

Klager overtog ejendommen beliggende ... d. 1. oktober 2019. Handlen er omfattet af Lov om forbrugerbeskyttelse ved erhvervelse af fast ejendom m.v.

El-rapporten blev udarbejdet d. 16. april 2019. Tilstandsrapport blev udfærdiget på ejendommen d. 24. april 2019.

Klager har tegnet ejerskifteforsikring uden udvidet dækning i Dansk Boligforsikring A/S. På forsikringen gælder en selvrisiko på kr. 5.000 pr. skade, i alt kr. 20.000 i forsikringsperioden på 5 år, bilag A.

Klager anmeldte ved skadeanmeldelse af 15. marts 2020, at der ved gennemgang af elektriker blev konstateret ulovlige el-installationer, bilag B.

Dansk Boligforsikring A/S har besigtiget ejendommen d. 26. maj 2020. Besigtigelsesnotatet fremlægges som bilag C.

Selskabet har på baggrund af besigtigelsen fremsendt en afgørelse d. 25. juni 2020, bilag D.

Klager fremsendte en længere kommentar til selskabets afgørelse vedrørende de mange anmeldte ulovlige el-installationer, og selskabets interne el-ekspert (el-installatør SJO) gennemgik kommentarerne og fremsendte sine bemærkninger hertil, bilag E.

Klager fremsendte herefter sine bemærkninger (klage) på 38 sider og efterfølgende en lidt forkortet version på kun 20 sider. Selskabets el-ekspert har gennemgået klagen, men har ikke vurderet, at klagen indeholder nye oplysninger om installationerne og han har derfor fastholdt sin vurdering jf. bilag C og E. Til brug for nærværende klage er der udarbejdet en supplerende redegørelse som fremlægges som bilag F.

3. Dansk Boligforsikring A/S' opfattelse af sagen.

Klagers ejendom er opført i 1900 med en tilbygget udestue fra 2000 jf. byggesag. Klager overtog ejendommen i oktober 2019 og i forbindelse med handlen modtog klager en el-rapport med anmærkninger om en del ulovlige forhold (ca. 20 anmærkninger).

Klager har efter overtagelsen fået gennemgået el-installationerne og der er fundet ulovlige forhold udover, hvad der har været anmærket i tilstandsrapporten.

Dansk Boligforsikring har gennemgået de anmeldte forhold og har meddelt dækning til en række forhold, som samlet set skønnes at ville koste kr. 39.250 at lovliggøre. Selskabet har udbedt sig et konkret tilbud på lovliggørelsen af de anmærkede forhold.

Klager har ikke fremsendt et sådant tilbud, og erstatningen er derfor ikke endeligt opgjort.

Klager har i en længere redegørelse anfægtet selskabets vurdering/opgørelse på en række punkter, og Dansk Boligforsikring har besvaret henvendelsen og i det væsentlige fastholdt den meddelte dækning.

Det anerkendes dog, at der kan vise sig behov for yderligere lovliggørelse i forbindelse med tilbudsindhentning/udbedring, hvilket også er begrundelsen for, at der ønskes indhentet et konkret tilbud.

Klager har fastholdt et krav om dækning af forhold, som selskabets har vurderet lovlige eller tilstrækkeligt anmærket i el-rapporten. For en nærmere beskrivelse af de enkelte forhold henvises til de fremlagte bilag C – F."

Klageren har i brev af 8/6 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Eltavle (1)

Der er ikke enighed om, at tavlen er placeret på den oprindelige position.

...

Forsyningen til måleren har oprindelig været 2 stk. 10 mm² installationsledning ført i hvert sit ½" sorte stålrør med fittings fra den oprindelige indføring på gavlen mod vejen, skråt over gulvet i tagrummet og ned i trapperummet i det nuværende skab helt til højre.

Herfra har rørene gået ned til en klemkasse under 2 måler- og gruppetavler udført som træmålerammer for to installationer, placeret til venstre for nedføringen.

Gruppetavlen er ud fra tavlefabrikantens oplysninger opsat tidligst i 2006.

Sammenlægning af to installationer og opsætning af en tavle dækkende begge installationer er ikke blot udskiftning af en ældre komponent med en tilsvarende ny komponent på samme placering, men 'ny installation' og skal dermed overholde de på tidspunktet for udførelsen gældende regler.

På dette tidspunkt var Stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 6 fra 2001 gældende. Heri er i 814.4.1 anført, at tavlen skal være let tilgængelig for betjening. Gruppeafbrydere skal i følge 801.513 være placeret højst 2,2 m over gulv. Disse krav er ikke overholdt og tavlens placering er dermed ikke lovlig.

Ved flytning af køkken i 2010 er af ukendt fabrikant tilføjet 2 automatsikringer uden dokumentation af tavlens ombygning. Tavlen svarer således ikke længere til den oprindelige fabrikants mærkeskilt, hvilket krævedes i SB afsnit 6, 814.5.2

Tavlefabrikantens oplysninger.

Ny beregning af tavlen efter ændringerne kan udføres som sædvanligt efter EN 61439, alternativt opsætning af en ny tavle med tilsvarende indhold, med korrekt dokumentation.

Da der findes gamle tekstilomvundne ledninger flere steder i installationen, skal disse ledninger skiftes, eller mindst en gruppeafbryder ændres fra 13A til 10A.

Fællesregulativet er forsyningsselskabernes krav til udførelse af visse installationer, der tilsluttes det offentlige forsyningsnet. Manglende overholdelse heraf er en sag mellem det pågældende forsyningsselskab og den udførende el-installatør.

Skabet er ikke et oprindeligt skab fra år 1900, men er udført senere med anvendelse af spånplade.

Der er under Stamoplysninger oplyst, at 'Der er observeret aktiv beskyttelsesleder der hvor der er målt for dette og der hvor det er relevant, dog ikke på badeværelse på 1 sal.'

Der er ikke oplysninger om, hvor 'det er relevant' eller hvor 'der er målt for dette' andet end der fejlagtigt er angivet aktiv jordforbindelse i tavlen.

For alle rum gennemgået under el-eftersynet, i alt 24 steder, er spørgsmålet 'Er der virksom beskyttelsesleder i stikkontakter og andre tilslutningssteder' besvaret med 'Ikke relevant'.

Der er ikke senere af købers el-installatør, hverken i tavlen eller noget andet sted, konstateret en virksom beskyttelsesleder. Hermed er særligt hele installationen i køkkenet og havestuen uden den krævede virksomme beskyttelsesleder, installationen er udført med i overensstemmelse med de på tidspunktet for udførelsen gældende regler.

Repos, 1.sal (2)

Kabler i skab mangler beskyttelse ved gennemføring i gulv.

Krav om beskyttelse af kabler på gangarealer var gældende på installationstidspunktet efter SB6, 522.6.2 og kabelføringen skal bringes i overensstemmelse hermed.

Værelse 1.sal til højre mod vej (5)

El-eftersynsrapporten (s. 11 af 23) angiver, at montagegenstandene er installeret korrekt. Dette er ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold, idet kabelkappen ikke er ført ind i underlaget, samt lampeudtag ikke fastgjort efter fabrikantens anvisninger, så dækslet ikke kan monteres.

Desuden er kablers indføring i PR-dåse ikke udført efter fabrikantens anvisninger med hensyn til valg af tude.

...

Kabler i loftrum (7)

De på billedet i bilag F markerede 'kabler mangler fastgørelse' er ikke interessante, idet de er løst lagt på et sted, hvor der ikke forekommer færdsel eller oplag af materialer. Derimod er de kabler, der i billedets midte er vist fastgjort med clips oven på gulvet i loftrummet, udsat for mekanisk påvirkning ved færdsel på loftet ved bl.a. rensning af skorstenene og skal derfor have supplerende beskyttelse i form af et rør. Loftet var anvendt til oplag ved eleftersynet. Forsikringsselskabet har undersøgt dette forhold, og konsulent ... har konkluderet følgende (citater fra bilag E):

'Jeg har ikke skrevet til SIK, men har læst lidt op på det. Ifølge SB6 § 522.6.2 skulle kabler anbragt under 50mm over gulv, mekanisk beskyttes.

522.6.2. Faste installationer, som kan blive udsat for skadelige mekaniske påvirkninger, skal være beskyttet på en eller flere af følgende måder:

- Ledningssystemet har i sig selv tilstrækkelig mekanisk styrke.
- Ledningssystemet er beskyttet ved sin placering.
- Anvendelse af ekstra **mekanisk beskyttelse**, lokalt eller generelt.
- Ved kombinationer af ovenstående.

Note: F.eks. skal kabler, der er anbragt mindre end 50 mm over gulv eller er særlig udsat for overlast, beskyttes ved hjælp af stålrør, jernrør, kraftige plastrør e.l.

Synlige stålrør eller plastrør med isolerede ledere må kun ved etagegennemføringer være anbragt mindre end 50 mm over gulv.'

Krav om beskyttelse af kabler på gangarealer var gældende på installationstidspunktet efter SB6, 522.6.2 og kabelføringen skal bringes i overensstemmelse hermed.

Henvisning til ny standard DS/HD60364 er ikke relevant for installationer, der er udført mere end 10 år før standardens ikrafttrædelsesdato.

Stuen, køkken (9)

Installationen for loftbelysningen er fast installation, idet den anvendte 2 x 0,75 mm² tilledning forbinder udløbsrosetter, hvortil der sædvanligvis kan tilsluttes f.eks. lamper med en tilledning.

Tilledning er defineret i SB afsnit 6, 215.3.1 Tilledning.

'Ledning der forbinder elektrisk materiel (f.eks. en brugsgenstand) med den faste installation.

Note: Forlængerledninger betragtes som tilledning'.

I Sikkerhedsstyrelsens vejledning til el-eftersynet står i punkt (79), at 'Bøjelige ledninger med et ledertværsnit på under 1,5 mm² (tilledninger /forlængerledninger) må ikke være anvendt som erstatning for fast installation. Bøjelige ledninger med et ledertværsnit på under 1,5 mm² betragtes som tilledninger.'

En på bygningsdele fast oplagt forbindelse på mere end 10 meter mellem udløbsrosetter må betragtes som fast installation.

SB6 521.8.2 kræver tilslutningssteder af et sådant omfang, at tilledninger af unødvendig længde undgås. Det er desuden ikke praktisk muligt at anvende rosetter med til- og afgang i blød ledning, da der kun må tilsluttes 2 tilledninger i en roset. Alle tilledningerne skal desuden være aflastet med indretninger, der er en integreret del af rosetten.

Udskiftning af bøjelige ledninger til installationskabel skal ske med anvendelse af 3G1,5 mm² kabel, og rosetterne skal have virksom beskyttelsesleder. De nugældende regler kræver (BEK 1082 §63) at installationen skal udføres med virksom beskyttelsesleder, da der er mere end 2 rosetter for loftbelysningen.

Stue (10)

Lampeudtaget er ikke virksomt, fordi alle ledningerne fra lampeudtaget ender blindt, afsluttet med samlemuffer, i en klemliste i den tilstødende gang. Der er tilsvarende afbrydere i stuen uden funktion, hvor der også findes ledninger afsluttet i klemlisten. Årsagen til frakoblingen er ikke

tidligere oplyst af sælger eller senere klarlagt. Den manglende funktion er dermed dækket jf. forsikringsbetingelsernes pkt. 3.3.

Sælger har erklæret, at alt fungerer, bortset fra en enkelt kontakt i kælderen og ved el-eftersynet har den udførende elektriker bekræftet denne oplysning.

Uden på bygningen (13)

Den defekte samledåse er nævnt i el-eftersynsrapporten og derfor ikke dækningberettiget.

Derimod mangler den krævede virksomme beskyttelsesleder i dåsen, og dette forhold er ikke nævnt i el-eftersynsrapporten. Udbedringen af denne fejl er dermed omfattet af forsikringens dækning. Fra 1. januar 1979 har der været krav om virksom beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder i garager og carporte.

Det er en generel fejl, at beskyttelsesledere ikke har forbindelse til en jordelektrode, se forhold (1) om manglende jordforbindelse på tavlens hovedjordklemme.

Lavvoltsinstallation toilet (14)

Installationen på toilettet er minimal. Derimod er lavvoltinstallation i rummet udenfor behæftet med mange fejl (11) og er ikke udført af en faglært elektriker. Udbedring er beskrevet af forsikringsselskabet.

Havestue (15)

Installationen er udført tidligst år 2000. 4 Lampetter, udført som klasse 2, er monteret på træpanel mellem vinduesfag. Installation med 2 x 1,5 PKA ført ud af Ø16 mm hul i panel afsluttet direkte i klemmer i lampet.

SB afsnit 6, 801.471.2 Beskyttelse mod indirekte berøring.

1. Tilslutningssteder.

Som hovedregel skal stikkontakter og andre tilslutningssteder i den faste installation være omfattet af beskyttelse ved automatisk afbrydelse af forsyningen, og som beskyttelsesudstyr skal der anvendes HPFI-afbrydere. Normalt skal der fremføres beskyttelsesleder til stikkontakter og andre tilslutningssteder, også selv om der tilsluttes materiel af klasse II.

Note

Den sidste sætning, som indeholder en skærpelse i forhold til de generelle bestemmelser i 471.2.1.1, har til formål at sikre beskyttelse, uanset om der tilsluttes materiel af klasse I eller II.

2x1,5 PKA ledningerne skal skiftes til 3G1,5, og afsluttes i fast anbragte klemmer, så tilslutning af belysningsarmaturer kan ske uden indgreb i den faste installation, jvf. SB afsnit 6, 801.526 Elektriske forbindelser.

Der er højst sandsynligt plads til forfra-dåser i træpanelet, hvor lampetterne er monteret.

Stikkontakter uden afbrydere ved gulv har tilsluttet ikke-virksom beskyttelsesleder. Det er en enerel fejl i hele installationen, at beskyttelsesledere ikke har forbindelse til en jordelektrode, se forhold (1) om manglende jordforbindelse på tavlens hovedjordklemme.

En kroneafbryder og en afbryder med monteret spændingssat faseledning og en monteret mellemedledning må forventes at sætte spænding på noget et eller andet sted i installationen.

Funktionen af disse afbrydere skal afklares for eventuel retablering eller frakobling, hvis afbryderne ikke betjener en tilslutningsmulighed.

Kælder, bryggers (16)

Vaskemaskine og tørretumbler (kondenstørrer) er begge forsynet med schukostikprop og tilsluttet en 3-stikdåse med bøsning for beskyttelsesleder liggende på gulvet bag tørretumbleren. Stikdåsen er tilsluttet en stikkontakt med bøsning for beskyttelsesleder, men beskyttelseslederen er ikke forbundet til jordpotentiale. Tilledningen for 3-stikdåsen er boret gennem møblets endeplade, og kan ikke fjernes uden at demontere stikprop eller 3-stikdåse.

Det er i el-eftersynsrapporten anført at 'virksomme beskyttelsesledere i stikkontakter og stationære brugsgenstande ikke er relevante'.

Hertil bemærkes, at stikkontakterne i rummet er udført med bøsning for beskyttelsesleder, og kabelinstallationen er udført med beskyttelsesleder.

Der er ikke bemærket, at stikproppen ikke kan passere gennem det borede hul i skabselementet. Det er ikke bemærket, at stikproppen for 3-stikdåsen ikke er monteret korrekt.

...

Det er forventeligt, at de installerede maskiner frit kan anvendes uden særlige betingelser. Det er ikke af sælger oplyst, at maskinerne ikke kan anvendes samtidigt. Udbedring af denne mangel kræver en yderligere gruppe til een af maskinerne.

Det er ved el-eftersynet ikke konstateret, at maskinerne ikke er tilsluttet efter fabrikantens anvisninger, der som vanligt er angivet på en mærkat på tilledningen. Dette er forventeligt, idet der ved et el-eftersyn ikke flyttes på større faste brugsgenstande. Maskinernes tilslutning til en virksom

beskyttelsesleder burde derimod være kontrolleret, da erfaringen viser, at det fabriksmonterede schuko-stik ofte ikke forsynes med en hybrid-stikprop eller erstattes med en stikprop med ben for beskyttelsesleder efter dansk system.

Det observeres særligt i forbindelse med tilslutning af hvidevarer af ikke-(elektrisk) sagkyndig person.

...

Det er ved el-eftersynet skønnet 'ikke relevant' at kontrollere om beskyttelseslederen er forbundet til de tilsluttede to maskiner.

Tilledningen for gulvvarmestyringen er udført med stikprop på et installationskabel forbundet med styringens klemmer. Ledninger til gulvvarmens shuntpumpe og aktuatorer er ikke aflastet korrekt, og flere ledningers kappe er ikke ført ind i kapslingen (billede til højre).

Over døren er i loftet er bag en inspektionslem placeret en dåse, uden låg, hvor kabler og rør er indført uden aflastning. Grundisolerede ledninger er ført gennem en lægte og kommer fra en skjult fittingsinstallation over et fast sænket loft i gangen uden for bryggerset. For at lovliggøre de

Ankenævnet for Forsikring

8.

96610

fritsiddende grundisolerede ledninger, skal loftet i gangen demonteres, så ledningerne enten kan føres i nye rør, eller skiftes til kabler. Installationen er ikke udført efter sædvanlig dansk elektrikertradition.

...

Forsikringsselskabets løsningsforslag om at gøre kablerne bag inspektionslemmen fast og sætte låg på dåsen mangler at tage stilling til lovgivning af de løst fremførte grundisolerede ledninger fra den skjulte fittingsinstallation over loftet i gangen.

Kælder, gang (17)

...

I rummet (rum 4), hvor installationen forsynes fra den på billedet i bilag F viste klemliste i rum 3, går fase+nul+mellemedledning som grundisolerede ledninger fra klemlisten i en skjult fittingsinstallation ud af et tee til en dåse (billede øverst til venstre) bag en inspektionslem.

Den foreslåede løsning med udskiftning af ledningerne i fittingsinstallationen med kabler vil også her kræve demontering af loft for adgang til den skjulte fittingsinstallation.

I loftet mod rum 5 skal loftet også demonteres for at få adgang til den skjulte fittingsinstallation for lovgivning af løst førte PVL-ledninger gennem væg og lægte.

Kælder øvrige rum (20-21)

Der er ikke opstået nye fejl i forbindelse med undersøgelse og adskillelse af installationen foretaget af klagers el-installatør. Der er under gennemgangen af el-installationen ud fra el-eftersynsrapporten konstateret en tilfældig manglende forsyning til lysdæmperen i badeværelset (18) nogle dage efter gennemgangen samt noget senere en isolationsfejl i installationen (21), hvor den fejlramte del af installationen blot er koblet fra uden yderligere forsøg på præcist at lokalisere det fejlramte kabel, eller årsagen til isolationsfejlen.

Kælder, disponibelt rum 2 (20A)

PR-dåse indmuret i væg i hjørne mellem indvendig langsgående væg og væg mod rum med kakkellovn (rum 6) indholder samling af PVL ledninger og et PVIKJ kabel, foretaget med kronemuffer. PE-lederen er hverken anvendt eller afsluttet med muffe. Udførelsen er ikke håndværksmæssig. Dåsen kan erstattes af en 1,5M indmuringsdåse med blænddæksel.(billede til venstre).

...

Over åbningen til rummet (rum 4) ved siden af findes en lem i loftet. Bag denne er monteret en dåse uden låg, hvori grundisolerede PVL ledninger fra et hul i væggen er samlet med kabler. Disse ledninger kommer fra en skjult fittingsinstallation i det tilstødende rum 4, hvor loftet skal demonteres for adgang til lovgivning.

Indhentning af tilbud hos lokal el-installatør.

På grund af det meget store antal fejl og mangler, vil det være meget tidskrævende at gå installationen igennem for at anslå en pris for udbedringen. Der har været en vis uenighed om omfanget af dækningen af de anmeldte forhold, så omfanget bør først afklares, før en eller flere el-installatører gennemgår installationen for afgivelse af pris."

Selskabet har i brev af 9/8 2021 til nævnet bl.a. anført:

Ankenævnet for Forsikring

9.

96610

"Dansk Boligforsikring A/S har modtaget klagers supplerende bemærkninger til sagen. Selskabets el-konsulent har efter en gennemgang af bemærkningerne ikke vurderet, at der er fremkommet nye oplysninger.

Konsulentens e-mail besvarelse fremlægges som bilag G.

Det må på baggrund af det oplyste lægges til grund, at bekendtgørelse 60364 i lighed med reglerne i de nyere bygningsreglementer, indeholder bestemmelser, som har karakter af at være funktionskrav og, at den enkelte el-installatør derfor har en vis frihed til at fortolke bestemmelserne.

Dette har dog også tidligere været gældende. Til eksempel fremgår af SB afsnit 6, 801.471.2, som klager referer fra under forhold 15, at der 'som hovedregel skal ...' og 'Normalt skal...' (være beskyttelsesleder). Formuleringerne viser, at der er tale om regler, som kan fraviges, hvor dette vurderes forsvarligt.

Det bemærkes, at det følger af forsikringsbetingelsernes pkt. 3.3, at installationerne skal være ulovlige både iht. til reglerne på udførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelsen. De nye regler er derfor relevante for vurderingen.

Når der som her, er tale om et ældre hus, med en installation som er blevet udbygget og ændret af mange omgange kan det ikke forventes, at alle installationer er udført, som man ville gøre det, i et nyt hus."

Hertil har klageren i brev af 10/8 2021 til nævnet bl.a. anført:

"Hermed svar fra vores elektriker på Besvarelse fra DBF samt Bilag G pr. 09-08-2021

...

Forsikringsselskabets jurist sammenligner 'bekendtgørelse 60364', som reelt er dansk harmoniseret standard DS/HD 60364, der løbende bliver ændret af kompetente faglige udvalg, med bestemmelser indeholdende funktionskrav i nyere bygningsreglementer.

Bygningsreglementet er udfærdiget som en bekendtgørelse, der specificerer byggelovens krav. Det kan kun ændres på grundlag af beslutninger vedtaget i Folketinget.

Standarden DS/HD 60364 er vejledende og har ikke i sig selv retslig virkning som en lov.

Installationer skal opfylde Elsikkerhedslovens §3 og dette anses for sket, når kravene i DS/HD 60364 er fulgt, samtidig med at installationsbekendtgørelse 1082 af 12-07-2016 er overholdt.

Udføres udvidelser eller nye installationer ikke efter den gældende udgave af DS/HD 60364, skal den udførende virksomhed, i henhold til BEK 1082 §84, dokumentere, at sikkerhedskravene i er overholdt på anden vis ved at indberette dette til Sikkerhedsstyrelsen via deres elektroniske indberetningssystem.

Den aktuelle tavleinstallation er konstateret i uoverensstemmelse med reglerne på udførelsestidspunktet i 2006 (Stærkstrømsbekendtgørelsen, afsnit 6, BEK 12.505 af 01-07-2001). Der er for ombygning og udvidelse af måler- og gruppetavle ingen bestemmelser, der tillader fravigelse af kravene til placeringen med hensyn til tilgængelighed for betjening og service.

Forsikringssselskabets bemærkning om Stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 6, 801.471.2, som regler, der kan fraviges, hvor dette vurderes forsvarligt, undlader referencen til noten til bestemmelsen, der angiver, at afsnittet 'Normalt skal der fremføres beskyttelsesleder...' er en skærpelse i forhold til de generelle bestemmelser i 471.2.1.1 for at sikre beskyttelse, uanset det tilsluttede materiel er af klasse I eller II.

Fortolkning af en bestemmelse i en bekendtgørelse ligger ikke indenfor en el-installatørs kompetence, men hører alene under domstolene. Indholdet i en bekendtgørelse kan derfor ikke fraviges efter en installatørs skøn.

Det er et grundlæggende princip, at en installation skal udføres efter de på udførelsestidspunktet gældende regler. Er dette ikke sket, er installationen ulovlig og vedbliver at være ulovlig, indtil den ændres og ændringen er udført efter de på dette tidspunkt gældende regler.

Dette princip ligger også til grund for Sikkerhedsstyrelsens vejledning om udførelse af eleftersyn i forbindelse med hushandler, hvor reglers gyldighedsperioder ligger til grund for bestemmelse af installationens lovlighed.

I emailen fra selskabets konsulent ... skriver denne, at det både for de tidligere Stærkstrømsbekendtgørelser og den nuværende standard DS/EN 60364 i høj grad er op til den enkelte installatør at fortolke, hvordan reglerne skal overholdes.

Det er vanskeligt at forestille sig en alternativ løsningsmodel for at opfylde f.eks. Stærkstrømsbekendtgørelsens bestemmelse 522.6.2 om mekanisk beskyttelse af kabler indtil 5 cm over gulvet, eller særligt udsat for overlast, som kabler krydsende et gangareal på et loft.

Konsulentens betragtninger om placering af eltavlen hviler stadig på et ønske om, at ændring og sammenlægning i 2006 af to installationer med tilhørende målerrammer, til een ny gruppe- og målertavle, kan kaldes udskiftning af een eksisterende tavle."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af rapport af 12/4 2020 indhentet af klageren vedrørende ejendommens el-installationer fremgår bl.a.:

"Vedr.: El-installation

Som aftalt hermed resultatet af en teknisk revision af el-installationerne på ovenstående adresse. Udgangspunktet er el-eftersynsrapporten, dateret 16.04.2019, lbnr. Den tidligere el-eftersynsrapport, dateret 29.11.2016, lbnr. ... er anvendt som reference. Rumnumre tilføjet, delvis følgende nummerering i byggesag 1984 vedrørende nyt badeværelse. Kronologien følger den nyeste el-eftersynsrapport.

1. sal, el-tavle:

Tavlen er en typetestet fabriksproduceret tavle for betjening af lægmand (efter EN 60439-1 & -3) med senere udvidelse i nederste række i tavlen. Der foreligger ingen dokumentation ved tavlen, men fabrikanten er oplyst ved mærkning på tavlen. Udvidelsen med 2 stk. 1P+N C13A gruppeafbrydere er sandsynligvis sket efter 2010 i forbindelse med et nyt køkken og/eller en større omlægning af installationerne. Gruppeafbryderne betjener stikkontakter i køkkenet. Der foreligger

ingen varmetabsberegninger eller anden dokumentation for hverken den oprindelige tavle eller for udvidelsen. I forbindelse med fastlæggelse af installationen er disse gruppeafbrydere midlertidigt navngivet F8 og F9. De nyere kabler er pænt lagt op på bagvæggen i skabet, og hugget ind i væggen lodret ned i opgangen, indtil de er boret gennem væggen til køkkenet og der hugget ind i væggen til bag køkkenskabe ved siden af køleskabet. Ledertilslutningen på gruppeafbrydernes afgangsklemmer er af ringe håndværksmæssig standard. Seks ældre/nyere kabler forløber opad fra tavlen mod loftsrummet og er ikke aflastet eller fastgjort. To nedadgående kabler er ikke tilstrækkelig fastgjort til bygningsdele. Tavlens placering i et skab på væggen over opgangen gør arbejde i tavlen vanskeligt og er sikkerhedsmæssigt ikke forsvarlig. De tidligere krav til generel tilgængelighed for materiel (513.1) fra 1993 og 2003, samt de tilsvarende bestemmelser om tavlers tilgængelighed (726.4.1) ligeledes fra 2003 og 1993 er ikke overholdt. Endvidere er bestemmelserne fra 1993 (701.513) og 2003 (801.513) om placering af gruppeafbrydere med højst 2,2 m over gulv til overkant af gruppeafbryder for betjening af denne, ikke overholdt, idet denne afstand skal måles fra gulvet foran og under tavlen, hvilket i dette tilfælde er trappetrin én etage længere nede. Ved udskiftning af tavlen skulle tavlen være flyttet for at overholde reglerne om tilgængelighed på daværende tidspunkt.

Målerrammens nuværende placering, efter udskiftning til en tavletype for DIN-skinne, er ikke lovlig efter bestemmelserne for tavlers placering fra 1993 og frem, og den skal derfor flyttes. Fællesregulativets krav om placering af målere samt tilgængelighed (2007: 16.1) eller (2019: 18.1) er ikke overholdt. Bestemmelsens tekst er uændret, men nummereringen ændret over årene.

Der er givet en K3 dækkende for store udskæringer i dækkappen ved kabelindføring. Jeg har ikke kunnet konstatere størrelsen på udskæringerne i forhold til kablerne, da der ikke er visuel adgang til toppen af afdækningen uden anvendelse af spejl eller endoskop. Der må højst være 2,5 mm åbninger gennem kapslingen, der skal overholde IP20C.

Karakteren K3 burde være K1, da der ikke hverken umiddelbart eller på længere sigt foreligger fare for hverken personer eller ejendom. Den først udfærdigede elinstallationsrapport fra 2018-11-29 gav i øvrigt karakteren K1.

Tilhørsforhold for lysgrupper bør specificeres nærmere.

Gruppe(r) for i alt 3 stk. køle/fryseskabe bør forsynes over separat(e) HPFI-afbryder(e).

Der er et 1G2,5 mm² PVIKJ kabel forbundet til jordskinne / PE-skinne i tavlen. Jordelektroden er ikke lokaliseret for kontrol af overgangsmodstanden.

Elektrodeledning på jordskinne blev frakoblet og overgangsmodstanden søgt målt med 2 hjælpeelektroder i haven.

Enten er der ingen elektrode forbundet til elektrodeledningen eller overgangsmodstanden er større end 1000 ohm.

Forsøgt sporet elektrodeledning med signalinjicering mellem installationens nul (=de facto jord) og elektrodeledning. Sporet signal lodret ned til kælder og videre under loft mod husets langsgående midtervæg og mod gavlfod mod [vej]. Signal lokaliseret i hjørne under loft mod gavlfod og igen udvendigt på gavlfod omtrent ud for hjørnet. Herfra diffuse signaler op-ned og vandret højre-venstre

inden for ca. 1 x 1 m. Væg/rørkasse kan skjule kabel, men ingen destruktiv undersøgelse foretaget.

Et forsigtigt, men kvalificeret, gæt er, at stikledningen kan være ført ind fra gavlen mod vejen og hugget ind i væggen, indtil den er boret gennem væggen og ført lodret op i rørkasse/hul mur til loftetage. Det injicerede signal vil søge mod forsyningen, så stikledningens nul kan være årsagen til signalerne udvendigt på muren.

En senere særskilt sporing af stikledningen viser, at den er ført ind til bygningen omkring der, hvor signalerne tidligere blev lokaliseret. Formodentlig er stikkablet hugget ind i ydermuren og boret ind på loftet, hvor det ligger fremført synligt på de sidste meter inden det er ført ned til tavlen på 1. sal.

Alle gruppeafbrydere har mærkestrøm mindst 13A, og da der forefindes ældre tekstilomvundne ledninger ('tøjledninger') i installationen (observeret i klemlisten i opgang på væg mod køkken i rør ned mod kælder, samt i klemliste i kælder), skal mindst én gruppeafbryder skiftes til 10A eller alle tøjledninger skiftes til nye ledninger, der kan sikres med 13A.

1.sal, repos (rum18):

I rapporten anføres, at der er det krævede antal stikkontakter. Der findes ingen stikkontakter. El-tavlen er placeret på væg over trappeskakt ud for repos. Der er korrespondance for lyset i opgangen fra kælder via stueetage til 1. sal. Denne installation er den oprindelige fittings-installation, men flere steder er nyere PVC-isolerede ledninger konstateret i rørene.

1.sal, gang mellem toilet og badeværelse (rum 18):

I rapporten anføres, at der er det krævede antal stikkontakter. Der findes ingen stikkontakter, og gangen udgør en del af reposen på 1. sal.

Kabel fra loftrum på væg i skab ikke fastgjort korrekt og mangler mekanisk beskyttelse ved genboring i gulv. Kabler fra PR-dåse i skab ikke fastgjort tilstrækkeligt. Ikke håndværksmæssigt udført.

1.sal, badeværelse mod have (rum 15):

Byggesagen for nyt bad-WC rum er dateret marts 1984, så de dagældende regler anvendes.

Afbryder ved dør er ikke korrekt monteret, idet rammen er helt forsænket i fliselaget, og demontering af afbryderen vil forårsage skader på ramme og/eller flisebeklædning.

Bestemmelsen om let adgang til samlinger er ikke opfyldt.

Der er 2 stk. armaturer i beskyttelsesklasse IP44 over vask, placeret >1,2 m fra brusers normale placering. De er monteret herover lampeudtag med ramme pudset i plan med flisers overflade. Der mangler dæksel på lampeudtag.

Ved armaturer til venstre er monteret en IP20 stikkontakt med jordbøsning, der mangler virksom beskyttelsesleder til jordbøsningen.

1.sal, soveværelse mod have (rum 14):

Lampeudtag monteret på underlag i udskæring i senere gipsvæg. Lampeudtag uden fastmonteret dæksel, men med ramme med løst dæksel forsøgt fastklemmt i udskæring i gipsplade.

1.sal, værelse til højre mod vej (rum 17):

Kabel fra lampeudtag til afbryder + stikkontakt på væg er ikke fastgjort. Kabelkappe ikke ført ind i underlag.

Lampeudtag over dør mangler dæksel. Indsats fastskruet med træskrue gennem underlag, hvor fabrikantens skrue med tilhørende klo skulle være anvendt. Dæksel kan ikke monteres over den anvendte skrue.

Kabler i overskab er ikke korrekt fastgjort, bl.a. ved indføring i PR-dåse. Der er anvendt rørtude til kablerne, hvor der skulle være anvendt kabeltude.

1.sal, værelse til venstre mod vej (rum 12):

Fladkabel ligger løst på gulv under skuffemøbel. Kabel ikke mekanisk beskyttet ved forlægning lige over gulv på væg mod skunk.

1.sal, lem til loftrum (2.sal) (rum20):

3 installationskabler ført uden beskyttelse på tværs oven på gangbro, og boret ned i skab i gang ved toilet på 1.sal. Afbryder og stikkontakt på spærkonstruktion udført korrekt. Stikledning 4 x 16 mm² N2XH-O Cu fastgjort uden mekanisk beskyttelse på siden af gangbro. Kablet kommer formodentlig fra facade på gavl mod vej, men ikke synligt pga. opstablede isoleringsmaterialer mod gavlvæg. 4 kabler fra gulv til dåse på spær mangler mekanisk beskyttelse ved gangareal. Kabel fra gulv til PR-dåse på spær bag afbryder mangler mekanisk beskyttelse ved gangareal.

Ikke anvendte stålrør fra tavle skal fjernes og huller afproppes. Løse kabler skal fjernes fra gangarealet og om fornødent afkortes.

1.sal, gennemgangsrum med kvist (rum 13):

Dæksel lampeudtag ved dør defekt.

1.sal, toilet ved badeværelse (rum 16):

Ingen oplysninger om dette rum i el-eftersynet. Et vægmonteret kuglearmatur over vasken er forsynet fra synlig fittings-installation fra loft og betjent fra afbryder på underlag i gang uden for dør.

Stuen, køkken (rum 8):

Køkkenets placering er efter det oplyste flyttet til den nuværende placering og sandsynligt indenfor de sidste 10 år.

Lysinstallationen består af pendler hængende over borde og betjent via korrespondanceafbrydere ved dørene. Pendlerne er tilsluttet udløbsrosetter monteret over en gesimsliste. Den faste installationen til 3 udløbsrosetter er ulovligt udført med tilledning 2 x 0,75 mm², fastgjort med clips oven på listen. Dimensionen er i strid med (1999 524.3, tabel 52H) og (2003 524.3, tabel 52H) Ledningerne skal skiftes til kabel eller ledning 3G1,5mm².

Over bordet med 2 ovne under bordpladen er der fast monterede armaturer under overskabene, betjent via særskilt afbryder og indmuret lampeudtag.

De to ovne er tilsluttet hver sin fase på en 3 faset 16 A gruppe i et 5G2,5 mm² nyere tyndt kabel afsluttet i en dåse bag ovnen nærmest gavlvæggen. Hverken kabel til eller tilledninger fra dåsen er aflastet for træk og vridning.

Stuen, stue (rum 9 + 10 + 11):

Lysinstallationen betjenes fra afbryder, lysdæmpere og tryk på den langsgående væg i stuen. Der er 2 rosetter monteret over gesimslisten. Udtaget nærmest havestuen tændes af en afbryder ved den nærmeste dør. Rosetten nærmest køkkenet kan ikke tændes. Under fejlsøgningen blev årsagen fastslået, idet mellemledningen lå afsluttet med ensamlemuffe gemt i klemlisten i opgangen, tæt på den inaktive udløbsroset. Der mangler således en afbryder til betjening af dette lampested. Sælgers udtalelse om 'installationen fungerer' stemmer ikke overens med kendsgerningerne.

Funktionen af de øvrige afbrydere, tryk og en lysdæmper ved døren nærmest havestuen er ikke fastslået. Også her stemmer sælgers udtalelse om installationens funktion ikke med virkeligheden.

I gavlen mod vejen er en indmuringsdåse for det udvendige lys på gavlen. Der er indført et kabel 3G1,5 mm² samt et kabel 2 x 1,5 mm², og forsyningen er et spændingssat 3G1,5 mm² kabel uden beskyttelse mod mekanisk overlast ved gulvet, og som i kælderrummet (rum5) neden under er tilsluttet i en dåse i loftet, skjult bag en inspektionslem.

De udvendige armaturer er ikke tilsluttet, og installationen herfor ikke klarlagt, idet der udvendigt over døren er opsat en universaldåse med 2 kabler indført.

Stuen, entre i forbindelse med toilet (rum 7):

Bag inspektionslem i loft over dør til stue findes fastgjort dåse for samling af lysinstallation. Rør ikke aflastet ved indføring i dåsen. Desuden en løsthængende dåse med 5 kabler og en tilledning for transformeren til lavvoltsbelysningen på toilet, alle indført uden aflastning. Kabelinstallationen udført efter 2010 og ligger løst over sænket gipsloft.

Løsthængende dåse skal fastgøres til bygningsdele og kabler indført i denne skal aflastes. Korrugerede rør indført i fastgjort dåse skal aflastes ved indføring i dåsen.

Stuen, opgang/trapperum (19):

Klemplister åbnet for fejlsøgning. Ikke fastholdte grundisolerede ledninger (PVL) var krøllet sammen flere steder. Klemplisten er anvendt til fremføring af nyere kabler, der forbinder de grundisolerede ledninger, og samlinger er foretaget med løstsiddende samlemuffer. Ledninger er også ført i korrugeret fastgjort rør mellem samlinger. Endvidere findes et fastgjort kabel, der er klippet af, uden mærkning eller med samlemuffer på de blottede ledere. Kablet er uden spænding. Parallelt med dette kabel løber et spændingssat 3G1,5mm² kabel, der er indmuret fra tavlen ned til klemplists enden, og forbundet til 2 enkelte 1,5mm² tekstilomvundne ledninger i lodret stålrør, indmuret på det øverste stykke og udvendigt på væg nederst synligt til gennemføring i gulv til kælder.

Stuen, uden på bygningen (rum 21)

Dåse hængende på del af tidligere konstruktion for carport ved kælderindgang med ubrugte åbninger skal lukkes. Forsyning sker fra lysgruppe 2 for kælder. Kablet kan med fordel anvendes til f.eks. en udvendig stikkontakt, når beskyttelsesleder er tilsluttet og virksom. Installationsmaterialer stemmer med udførelse i forbindelse med opførelse af carport efter 1984.

Den fundne beskyttelsesleder er ikke virksom, idet der ikke er forbindelse til jorden omkring bygningen ved en måling af overgangsmodstanden med 2 hjælpeelektroder. Installation uden for selve boligen (bygningen), opført før 1975, har siden 1993 (701.471.2) og 2003 (801.471.2.2) skullet være forsynet med virksom beskyttelsesleder og forsynet gennem HFI eller HPFI-afbryder.

Ved indgangsdør er konstateret en blød ledning gennem ydermur bag nedløbsrør og gående ned i jorden. Anvendelse ikke fastslået.

Stuen, toilet (rum 7A):

Ingen synlig 230V installation i loft eller vægge. Belysningen sker med 4 stk. spots med halogen reflektorlamper 12V / 20W forsynet via 2 x 0,75 mm² fra 150 W elektronisk transformer (dobbeltsoliseret) over loft i rum foran toilet.

Stuen, lavvoltageinstallation toilet:

Transformeren for lavvoltageinstallationen i toilet er placeret løst liggende over det sænkede loft i rummet foran toilet, og tilgængelig gennem inspektionslem i loft ved dør til stuen.

De fire ledninger fra armaturerne er modificeret og tapet sammen med isolerbånd og monteret på transformerens afgangsklemmer. Ud fra tykkelsen på de tapede ledninger er kapperne fjernet for at tillade indføring i transformerens koblingsdel. Armaturer, ledninger og transformer er ikke et samlet sæt, og transformeren skal derfor være fastgjort til underlaget (2003: 715.411.1.2).

Ledningerne kan være indtil 5,5 m ved 20W belastning og maksimalt spændingsfald på 4%. Længden kan ikke fastslås nøjagtigt, men er mindst 4 m.

Transformer skal være fastgjort til bygningsdele.

Der mangler en oversigt over placering af transformer (2003: 715.55). Oversigten skal placeres ved gruppetavlen på 1.sal.

Der mangler skiltning af beskyttelsesudstyrets (integreret i transformeren) placering bag inspektionslemmen (2003: 715.55).

Stuen, havestue (rum 22):

El-eftersynsrapporten angiver 'Ikke relevant' for virksom beskyttelsesleder. Stikkontakterne ved gulv har bøsning for beskyttelsesleder og kablerne har grøn/gul leder tilsluttet i stikkontakternes beskyttelsesleder.

Havestuen er udført som helt ny installation efter 1993, hvor det blev obligatorisk med beskyttelsesleder. Undtagelsen herfra for bygninger opført før 1975 kan således ikke anvendes.

Lampetter på søjler mellem vinduer er forsynes fra 2x1,5mm² PKA, der er samlet i dåse (uden låg) bag lem i loft i rum under havestue. Lampetterne har ikke klemme for tilslutning af beskyttelses-

leder. Der forelå ingen dokumentation for armaturerne. Ledninger er ikke korrekt indført i dåsen, og er umiskendeligt udført af ikke-fagfolk, idet kablets ledere er blotlagt fra ledningskappen uden for dåsen og indført særskilt gennem 2 membrannipler, én for fase og én for nul.

Funktion for afbrydere og tryk ved dør til have er ikke oplyst og kan ikke umiddelbart konstateres. Sælgers udtalelse om installationens funktion synes derfor her ikke korrekt. Kabler uafsluttet loft betjenes af hver sin lysdæmper monteret øverst ved åbning mod stue. Lysdæmper monteret over stikkontakt u/a betjener 4 lampetter mellem vinduer.

Kælder, bryggers (rum 1):

El-eftersynet har svaret 'Ja' for dåser/lampeudtag korrekt installeret. Der er ikke fundet hverken lampeudtag eller dåser for sådanne. Nedtagning af en spot midt i loftet viste korrekt indføring og aflastning af 230V ledningerne til/fra armaturet.

El-eftersynet har 'Ja' for dåser/korrekt installation af stikkontakter. Flere indmurdingsdåser til 1,5M stikkontakter er monteret vandret, og sidder så langt inde i muren, at forsiden af stikkontakt og/eller ramme er plan med væggen. Denne udførelse er ikke sædvanlig dansk håndværksstandard. Yderligere er en enkelt 1M stikdåse, med forsiden af rammen i plan med væggen, dækket delvis af bordplade, så stikprop ikke kan isættes.

Stikkontakt for gasfyr har bøsning for beskyttelsesleder, men den tilsluttede leder er ikke forbundet til jord. Kablet hertil er et ældre kabel med rød leder, der før ca. 1975 oftest blev anvendt som jordleder, og også er tilsluttet som sådan i stikkontakten, men lederen i kablet er ikke forbundet til jordpotentiale. Sandsynligvis har installationen været anvendt for fyr og/eller cirkulationspumpe før det nuværende gasfyr. Kablet er ikke fastgjort til bygningsdelene.

El-eftersynet har her svaret 'Ikke relevant' for virksom beskyttelsesleder, hvilket således ikke er korrekt.

Vaskemaskine og tørretumbler (kondenstørrer) er begge forsynet med schuko-stikprop og tilsluttet en 3-stikdåse med bøsning for beskyttelsesleder liggende på gulvet bag tørretumbleren. Stikdåsen er tilsluttet en stikkontakt med bøsning for beskyttelsesleder, men beskyttelseslederen er ikke forbundet til jordpotentiale. Tilledningen for 3-stikdåsen er boret gennem møblets endeplade, og kan ikke fjernes uden at demontere stikprop eller 3-stikdåse.

Vaskemaskinens (2300 W / 10 A) og tørretumblerens (2250 W / 9,78 A) tilslutningseffekter og dermed mærkestrøm er større end den anvendte 3-stikdåse og tilhørende stikprop (13A) må føre, og maskinerne kan derfor ikke lovligt anvendes samtidigt. Begge maskiner er tilsluttet i 3-stikdåsen via en fabriksmonteret schuko-stikprop, hvor beskyttelseslederen i stikproppen derfor ikke har forbindelse med beskyttelseslederen i installationen.

Stikkontakten er forsynet fra en C13A gruppeafbryder, så heller ikke den giver mulighed for samtidig benyttelse.

Der skal fremføres en ny gruppe til en af maskinerne, så den nuværende samtidige anvendelse af maskinerne kan ske lovligt.

Stikkontakten for gasfyret er fasevendt og beskyttelseslederen (rød leder i gammelt kabel) er ikke forbundet til den eventuelle jordelektrode. Stikproppen på tilledningen til gasfyret er også fasevendt. Kablet til stikkontakten er ikke korrekt fastgjort til bygningsdele.

Installation for gulvvarmestyring er monteret på væg tæt mod gasfyret, så klemmer ikke er tilgængelige for service. Tilledningen er udført med stikprop på et installationskabel forbundet med styringens klemmer. Ledninger til shuntpumpe og aktuatorer er ikke aflastet korrekt, og flere ledningers kappe er ikke ført ind i kapslingen.

I loftet er bag en inspektionslem placeret en dåse, uden låg, hvor kabler og rør er indført uden aflastning. Grundisolerede ledninger er ført gennem en lægte og kommer sandsynligvis fra gangen uden for bryggerset. Forsyningen til spots i loftet er tilsluttet her.

Kælder, gang (rum 3):

Der er et enkelt lampested i loft ud for bryggers, hvor lampeudtaget ikke er monteret korrekt i en dåse i det sænkede loft. Der er korrespondance mellem dør til værelse med jernovn og bryggers (hængselside på dør).

Klemliste indeholder tekstilomvundne ledninger. Installationen er udvidet med kabel, der er ført ind i disponibelt rum under køkkenet. Ledninger i fittingsinstallation under det oprindelige loft i samme rum er skiftet til PVL, antagelig før 1975, at dømme ud fra de anvendte ledningsfarver.

Kælder, bad (rum 2):

Dåse uden låg fundet bag inspektionslem i væg over håndvask. Kabelkappe ikke ført ind i dåse. Kabler ikke aflastet før indføring i dåse.

Lysdæmper + stikkontakt u/a ved dør ikke monteret korrekt i forfradåser, Øverste dåse er ikke fastgjort i væg og ikke i fast forbindele med dåse for stikkontakten. Den fejlagtige montage er søgt udbedret ved anvendelse af fugemasse for at holde materiellet fast i dåserne.

Lysdæmperen betjente de i loftet indbyggede spots, men ophørte med at virke en tid efter genmontage af lysdæmper og stikkontakt. Forsyningen til lysdæmper og stikkontakt var forsvundet! Nedtagning af en spot midt i loftet viste forkert indføring og aflastning af 230V ledningerne til/fra armaturet.

Kælder, disponibelt rum bagindgang (rum 23):

Installation af spots i loft synes udført korrekt med hensyn til fastgørelse i loftplader og 1,5 mm² kabler / ledninger til/ fra armaturerne. Monteringsanvisninger for armaturerne var ikke tilgængelige.

Installationer tilgængelige efter åbning af inspektionslemme omfattede dels ledninger fra lampetter i havestuen, dels antenneinstallation med tilhørende forstærker forsynet med 230 V, der var tilsluttet i en dåse uden låg. I alt er der to dåser med 230 V installation uden låg, fastgjort på en lodret bygningsdel uden mulighed for at arbejde med eller kontrollere ledningerne i den ene dåse. Kabler og ledninger ikke aflastet ved indførelse i dåser.

Ledninger for lampetter var tilsluttet meget alternativt i dobbelte samlemuffer, der ikke var spændt tilstrækkeligt. (Se bemærkninger under Havestue).

Ved døren ind til rummet fra gangen er der i loftet en inspektionslem, der giver adgang til en dåse med 8 kabler indført, uden låg og mulighed for at montere låg, idet kabler, ledninger og samle-muffer fylder mere end dåsen kan rumme. Ingen kabler er aflastet, og der er anvendt flere kronemuffer til samling af ledere.

Kælder, disponibelt rum 1 (rum 4):

Rummet er beliggende under køkkenet. Stikkontakt på væg mod indkørsel er monteret på underlag, der er pudset halvt ind i væggen. Over vindue mod indkørsel er en udvendigt monteret roset ikke tilgængelig, idet der er ført et vandret afløbsrør lige foran rosettens låg.

Bag inspektionslem i loft tæt på væg mod opgang er fundet en lille del af en ældre rørinstallation udført med fittings. Herfra er grundisolerede ledninger ført til dåsen uden låg og samlet med en tilledning uden aflastning.

Der er yderligere inspektionslemme i loftet tæt på væggen mod indkørslen.

Kælder, disponibelt rum 2 (rum 5):

Rummet er beliggende under stuen, hvor udgang til forhave findes. PR-dåse i hjørne mellem indvendig langsgående væg og væg mod rum med kakkellovn indholder samling af PVL ledninger og et PVIKJ kabel, foretaget med kronemuffer. PE-lederen er hverken anvendt eller afsluttet med muffe. Udførelsen er ikke håndværksmæssig.

Over åbningen til rummet ved siden (under køkken) af findes en lem i loftet. Bag denne er monteret en dåse uden låg, hvori grundisolerede PVL ledninger fra et hul i væggen er samlet med kabler.

Kælder, indbygningslamper:

Der er indbygningslamper i lofterne i bryggers (rum 1), badeværelse (rum 2), disponibelt rum 1 (rum 4), disponibelt rum 2 (rum 5) samt disponibelt rum bagindgang (rum 23).

Flere steder er armaturerne monteret korrekt, idet de sløjfede bløde ledninger er afisolaret og aflastet korrekt. Tilslutningerne er sket i dåser i loft bag inspektionslemme.

Der er anvendt LED-lyskilder, så risikoen for varmeskader er minimal. I armaturerne i rum 1, 2 og 23 er der G10 fatninger i armaturerne, så der kan her monteres halogen lyskilder med væsentlig større varmeudvikling.

Kælder, værelse med kakkellovn (rum 6):

Lampeudtag er i strid med fabrikantens anvisninger monteret i forfra-dåser monteret i træloft. Installation for stikkontakt i panelunderlag på indervæg udført med kronemuffer på ikke fagmæssig vis. Panelunderlagets metaldele alvorlig korroderet og skal skiftes. Stikkontakt til venstre på ydervæg i forfrådåse i gipsvæg monteret, så leder er beskadiget. Montering ikke udført fagmæssigt korrekt. Kabler ikke aflastet korrekt i dåse.

Kommentarer til øvrige punkter i el-eftersynet:

Generelt: Det anføres, at én dåse manglede låg.

Dette er ikke korrekt, idet antallet dåser uden låg er betydeligt højere. Bag inspektionslemme findes mange dåser helt uden låg og hvor det ikke ville være muligt at montere låg, da indførte kablens ledninger og samlemuffer ikke kunne rummes i dåsen. Dåserne er for en stor dels vedkommende et fabrikat, der kan købes hos f.eks. [butik].

Det anføres, at der er anvendt korrekt ledningsmateriel som fast installation, bortset fra at en gul/grøn leder er anvendt som andet end beskyttelsesleder.

Dette er ikke korrekt. I køkkenet er den faste installation mellem udløbsrosetter udført med tilledning, og det er anført, at én af disse udløbsrosetter har været adskilt, samtidigt med der er svaret 'Ja' til at lampeudtagene er installeret korrekt.

Der er svaret "Ja" til at samlinger er anbragt i dåser.

Dette er ikke korrekt, idet der bag inspektionslemme var mange dåser uden låg, og hvor samlingerne skete frit i luften uden for dåserne. Der fandtes yderligere samlinger i klemlisten i opgangen i stueplan (over ildstedet), hvor oprindelige og nyere ledninger lå løst i klemlisten uden fastholdelse af ledningsholdere (porcelæn/flæskesvær), og i strid med bestemmelserne om at elektriske forbindelser skal udføres i egnede kapslinger (1999:526.2) og (2003:526.2)

Min konklusion:

Gruppe- og målertavle er monteret af en fagmand. Kabler til stikkontakter og brugsgenstande i køkken er også udført af en fagmand. En del renovering / ændring i klemmister i opgang (stueeta-ge) er udført af en fagmand. Resten af ændringerne i de sidste 20-30 år synes udført af ikke-fagfolk. Særligt kælderen bærer præg af dette, idet materiellet ikke er anvendt som vanligt i Danmark. Fornemmelsen er forstærket af, at der er anvendt store mængder gips i væg- og loftskonstruktion. Anvendelsen af materiel, montering af dette samt placering af materiel tyder på ringe fagmæssig forståelse og kunnen, samt kendskab til sædvanlig dansk praksis på installationsområdet. Fabrikantens anvisninger er ikke fulgt, ligesom Stærkstrømsbekendtgørelsen (og forgængerens Elektriske installationer fra 1993) ikke overalt er overholdt for installationer udført i deres gyldighedsperioder.

Der er gjort forsøg på at udføre installationen, så der er adgang til samlingerne, men uden at ændre den tidligere synlige (tilgængelige) installation, når nye vægge og lofter er monteret."

Af selskabets besigtigelsesnotat af 8/6 2020 fremgår bl.a.:

"Anmeldte forhold omhandler:

1 sal.

1. Eltavle.

2. Repos, gang mellem toilet og badeværelse. Manglende stikkontakter, installation i skab.

3. Bad. Afbryder, stikkontakt.

4. Soveværelse mod have. Lampeudtag.

5. Værelse til højre. Lampeudtag og afbryder/stikkontakt.

6. Værelse til venstre. Kabel ved gulv.

7. Loftrum. Kabler.

8. Gennemgangsrum med kvist. Lampeudtag.

9. Køkken. Lampeudtag, da se for kraft.
10. Stue. Lysinstallation.
11. Entre i forbindelse med toilet. Installation bag inspektionslem.
12. Gang/trapperum. Klemliste.
13. Uden på bygning. Lamper udvendigt ved stue, da se under træ terrasse, kabel ved nedløbsrør.
14. Toilet. Spot.
15. Havestue. Manglende jordforbindelse, lamper på væg, afbrydere.
16. Bryggers. 5 stikkontakter, Installation bag inspektionslem.
17. Gang. 2 lampeudtag, klemliste.
18. Bad. Installation bag inspektionslem, lysdæmper /stikkontakt, spot.
19. Disponibel rum bagindgang. Installation bag inspektionslem, afbryder/stikkontakt.
20. Disponibelt rum 1. Installation bag inspektionslem, lampeudtag, stikkontakt.
21. Værelse med kakkelovn. 2 lampeudtag, stikkontakt og stikkontakt i panel underlag, afbryder/stikkontakt.

Beskrivelse/årsag/konklusion:**Konstruktion/opbygning/beskrivelse:**

1. Eltavle sidder på væg mod soveværelse over trappe, eltavler er blevet udskiftet til ny. Der er ingen aktiv jordforbindelse ved eltavle.
 2. Der er ingen stikkontakter på repos. I skab (gang mellem toilet og badeværelse) mangler kabler fastgørelse, og kabel der kommer op af gulv er ikke beskyttet mod mekanisk overlast (billede 2.5).
 3. Ramme for afbryder og stikkontakt er blevet muret ind i væg af flise fuge (billede 3.3-3.4).
 4. Lampeudtag er lavet med underlag, der er monteret på oprindelig væg. Der er sat nyt gipsvæg op så underlag hul omkring lampeudtag (billede 4.2-4.3).
 5. Lampeudtag, afbryder/stikkontakt og kabler mangler fastgørelse (billede 5.2-5.4).
 6. Kabel bag skabe mangler fastgørelse (billede 6.2).
 7. Kabel i loftrum er ikke fastgjort (billede 7.1-7.4).
 8. Dæksel for lampeudtag er defekt (billede 8.2).
 9. Køkken. Over gesims sidder rosetter, hvor lamper er tilsluttet. Rosetter er forbundet med bløddledning (2*0,75 mm² ledning).
- I skuffe under ovn sidder dåse hvor ovne er tilsluttet, kabler og ledninger mangler fastgørelse (billede 9.6).
10. Lampeudtag længst væg fra køkken, er ikke aktiv, der er ingen afbryder for dette.
 11. Bag inspektionslem i loft, ligger transformer for lavvoltsinstallation (spot) i toilet, samt samle-dåse. Kabler og transformer mangler fastgørelse (billede 11.2-11.4).
 12. Klemliste sidder under loft. Ledninger og kabler er ledninger er lange. Klemliste var adskilt ved besigtigelse, så det var ikke muligt at vurdere hvordan dette har set ud inden besigtigelse (12.2-12.5).
 13. Udvendigt på bygning sidder to lamper på hver side af terrassedør fra stue. Kabler for disse sidder i indmurdåse inde i stue, der er ingen afbryder for lamper, så disse virker ikke (billede 13.1-13.3). Under træterrasse til venstre for indgangsdør hænger dåse, denne mangler fastgørelse (billede 13.4-13.6). Ved nedløbsrør går kabel ned af væg og i jorden, det ligner antenne kabel og der er ikke spænding på kabel (billede 13.7-13.8).
 14. Spot sidder i gips loft, disse er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger, ledninger mangler aflastning og de er ikke fastgjort ved transformer bag inspektionslem i entre i forbindelse med toilet (billede 11.2).

15. Rapport fra ejer ven, påpeger at havestue er opført efter 1993, og der derfor er krav om aktiv jordforbindelse. Lamper på væg er tilsluttet i dåser bag inspektionslem i kælder. Det er ubekendt hvad de forskellige afbrydere virker til i havestue.

16. Bag inspektionslem sidder samledåse hvor kabler mangler fastgørelse, der kommer rør fra gang hvor ledninger går ind i dåse. Stikkontakter er muret/spartlet ind i væg (billede 16.4+16.7+16.8). Alt installation i rum er forsynet fra samme gruppe, inklusiv vaskemaskine og tørretumbler.

17. Der mangler loftdåse bag lampeudtag (billede 17.2). Der er klemliste installation under loft. Klemliste er forbundet med fittings installation som ligger bag nedsænket loft.

18. Bag inspektionslem sidder samledåse hvor kabler mangler fastgørelse, dåse mangler låg (billede 18.3). Forfra dåse for lysdæmper/stikkontakt er ikke korrekt monteret i væg, så denne sidder derfor løst i væg. Lysdæmper er holdt op med at virke et stykke til efter denne blev genmonteret (dette er ifølge rapport fra ejer). Ledninger for spot er yderkappe ikke ført ind i samledåse (billede 18.5).

19. Bag inspektionslem sidder samledåse hvor kabler mangler fastgørelse, dåse mangler låg (billede 19.2). Dåse for afbryder/stikkontakt er ikke muret helt fast i væg, mod dørkarm er dåse ikke dækket af mørtel (billede 19.3).

20. Bag inspektionslemme sidder samledåse hvor kabler mangler fastgørelse, dåse mangler låg (billede 20.3-20.4+20.8-20.9). Bag rør sidder roset (billede 20.5). Stikkontakt er monteret i underlag, underlag er delvist dækket af væg (billede 20.2).

21. Lampeudtag er lavet som forfra dåser i loft (billede 21.2-21.3). Kabler mangler aflastning i forfra dåse for stikkontakt (billede 21.4). Panelunderlag ved gulv er rusten i metalliske dele (billede 21.5). Afbryder/stikkontakt mangler fastgørelse (billede 21.6).

Konklusion:

1. Ifølge sikkerhedsstyrelsen er det tilladt at udskifte en eksisterende eltavle men ny, om end placering af eltavlen ikke opfylder nuværende krav, eltavlen skal blot placeres på præcis samme sted

(<https://www.sik.dk/erhverv/elinstallationer-og-elanlaeg/vejledninger/tidligere-vejledningerarkiv/artikler/placering-gruppetavler>).

2. Kravet om antallet af stikkontakter i et rum kom først i 1951, derfor behøver der ikke være nogen stikkontakter. Kravet om at kabel skal være beskyttet mod mekanisk overlast hvis de er placeret 50mm under gulv, er bortfaldet i ny bekendtgørelse, så kabel er derfor i orden. Kabler skal dog være fastgjort til bygningsdel.

3. Afbryder og stikkontakt er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger.

4. Lampeudtag er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger, denne skal føres ud på væg eller der skal være dåse i væg.

5. Lampeudtag, afbryder/stikkontakt og kabler skal være fastgjort til bygningsdel.

6. Kabel skal være fastgjort til bygningsdel.

7. Kabler skal være fastgjort til bygningsdel. Der er ikke krav ifølge ny bekendtgørelse at kabler skal være beskyttet mod mekanisk overlast, hvor de er placeret henover gulv, dette skal vurderes, og da loftrummet ikke bruges til opbevaring er der ikke fare for kabler.

8. Dæksel er defekt.

9. Bløddledning mellem rosetter er ikke anvendt som fast installation, de er ført fastgjort og synlig rundt mellem rosetter, og disse er derfor i orden. Kabler og ledninger for ovne, mangler aflastning og fastgørelse.

10. Der er ingen krav om virksomme lampeudtag og afbrydere.

11. Da ser, kabler og transformer mangler fastgørelse.

12. Ledninger og kabler i klemmer er for lange og er ikke helt udspændt, så samlemuffer kan komme i berøring med sider på klemme.
13. Lamper virker ikke da de ikke er sat til, installation for disse er ikke færdiggjort med afbrydere. Dåse og kabel for denne mangler fastgørelse. Kabel ned ved nedløbsrør er uden spænding og er formentlig et antennekabel og er derfor ikke omfattet af dækning.
14. Transformer og ledninger for spot mangler fastgørelse (se 11).
15. Ifølge tilstandsrapport er havestue opført i 1900, der er derfor ikke krav til aktiv jordforbindelse. Der er ikke krav til at afbryder skal være aktive.
16. Kabler bag inspektionslem mangler fastgørelse. Stikkontakter er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger. Der er ikke krav til at installationen skal være fordelt på flere grupper.
17. Der mangler dåser bag lampeudtag. Klemmer er korrekt udført. Fittingsinstallation må gerne dækkes af nedsænket loft.
18. Kabler bag inspektionslem mangler fastgørelse. Lysdæmper/stikkontakt er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger. Fejl på lysdæmper er opstået efter overtagelse af ejendommen. Ledninger for spot skal være ført helt ind under aflastninger.
19. Kabler bag inspektionslemme mangler fastgørelse og låg. Dåser for afbryder/stikkontakt er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger.
20. Kabler bag inspektionslemme mangler fastgørelse og låg. Lampeudtag er ikke tilgængelig bag rør. Stikkontakt er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger.
21. Da det er muligt at montere lamper i lampeudtag, er det ikke lovligt at anvende forfra dåser i loft for lampeudtag. Kabler skal være aflastet i forfra dåse. Panelunderlag er rustet over tid. Afbryder/stikkontakt mangler fastgørelse.

Alderen på det skadede:

Det er ikke muligt at vurdere alderen på det anmeldte.

Er der manglende/nedsat funktion af elinstallationen?:

Ja for spot i bad kælder, men dette er opstået efter overtagelse af ejendommen.

Er elinstallationen ulovlig på udførelses- og opførelsestidspunktet?:

1. Nej.
2. Ja kabler mangler fastgørelse.
3. Ja.
4. Ja.
5. Ja.
6. Ja.
7. Ja.
8. Ja.
9. Nej.
10. Nej.
11. Ja.
12. Ja.
13. Ja da ser under træterrasse.
14. Ja, se 11.
15. Nej.
16. Ja.
17. Ja for lampeudtag.
18. Ja.

Ankenævnet for Forsikring

23.

96610

19. Ja.

20. Ja.

21. Ja.

Har anmeldte forhold været tilstede ved overtagelse af ejendommen?:

Ja.

Elinstallationsrapport:

Anmærkninger i elinstallationsrapport:

1. Ja.

Er tavlekapslingen intakt?	Nej	K3	Der er for store åbninger ved kabelindføringer
----------------------------	-----	----	--

2. Ja se generelt.

Er installationen beskyttet mod mekanisk overlast?	Nej	K1	Kabler eller rør er ikke beskyttet mod mekanisk overlast Enkelte kabler mangler fastgørelse
--	-----	----	--

3. Nej.

Ankenævnet for Forsikring

24.

96610

4. Ja.

Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Kabler eller rør er ikke ført korrekt ind i dåse
--	-----	----	--

Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Kabler eller rør er ikke ført korrekt ind i dåse Samt lampeudtag ikke fastgjort korrekt
---	-----	----	--

Hvad har været adskilt?	–		Lampeudtag Over dør Afbryder og stikkontakt ved væg ved dør
-------------------------	---	--	--

5. Ja, se generelt.

Er al materiel fastgjort?	Nej	K2	Der var flere afbrydere, stikkontakter, dåser eller lampeudtag som ikke var fastgjorte
---------------------------	-----	----	--

6. Nej ikke for anmeldte forhold.

7. Ja se generelt.

Er installationen beskyttet mod mekanisk overlast?	Nej	K1	Kabler eller rør er ikke beskyttet mod mekanisk overlast Enkelte kabler mangler fastgørelse
--	-----	----	--

8. Nej.

9. Nej.

10. Ja, men ikke for anmeldte forhold.

Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Dåser er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger Stikkontakter ikke fastgjort korrekt
--	-----	----	--

Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Dåser er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger Udløbsroset ikke fastgjort korrekt
---	-----	----	--

Hvad har været adskilt?	–		Stikkontakt ved ydervæg
-------------------------	---	--	-------------------------

11. Ja men ikke for anmeldte forhold.

12. Ja men ikke for anmeldte forhold.

13. Ja.

Har det elektriske materiel den korrekte kapslingsklasse?	Nej	K2	Én udvendig brugsgenstand er defekt eller har forkert kapslingsklasse Udvendige lamper mangler skærm, ubrugte åbninger i dåse
---	-----	----	--

Hvad har været adskilt?	–		Dåse Under træ terasse
-------------------------	---	--	------------------------

Ankenævnet for Forsikring

25.

96610

14. Ja.

Er der anvendt korrekt ledningsmateriel og tværsnit?	Nej	K2	Der er anvendt for lille ledningstværsnit
Er belysningsarmaturer anvendt og placeret korrekt, jf. fabrikantanvisning?	Ja		
Er ledningssamlinger foretaget korrekt?	Nej	K2	Samlinger er ikke aflastet for træk og vridning

15. Ja men ikke for anmeldte forhold.

16. Nej.

17. Ja.

Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Der mangler dåser bag flere lampeudtag Lampeudtag ikke afsluttet korrekt
---	-----	----	---

18. Ja.

Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Dåser er ikke installeret efter fabrikantens anvisninger Mangler aflastning i forråsåse
--	-----	----	--

19. Ja men ikke for anmeldte forhold.

20. Nej.

21. Ja.

Er der dåser bag stikkontakter og afbrydere, og er de installeret korrekt?	Nej	K1	Kabler eller rør er ikke ført korrekt ind i dåse
Er der dåser bag/over lampeudtag, og er de installeret korrekt?	Ja		
Hvad har været adskilt?	–		Afbryder og stikkontakt ved væg ved dør

Se også oplysninger under stamoplysninger.

Særlige oplysninger om ejendommen

Det er ikke muligt med sikkerhed at fastslå præcise årstal for de forskellige installationer.

Der er observeret aktiv beskyttelsesleder der hvor der er målt for dette og der hvor det er relevant, dog ikke på badeværelse på 1 sal.

Der er observeret stikkontakter med jordben uden aktiv beskyttelsesleder flere steder, er disse opsat før 2009 er de lovlige.

Ifølge sælger fungerer installation korrekt undtagen den nævnte afbryder.

Der er observeret klemliste installation, samt stofledninger, de inspekterede stofledninger ser umiddelbart sunde ud.

Fra sælgers oplysninger om funktionsdygtighed:

Se ovenfor under stamoplysninger.

Skulle det anmeldte forhold have være nævnt i elinstallationsrapport?

Forhold er anmærket hvor disse er konstateret.

Regres:

Nej.

UDBEDRING:

Beskrivelse af udbedring af det skadede og evt. følgeskader:

1. Udbedres ikke.
2. Udbedres ikke da forhold er anmærket.
3. Afbryder og stikkontakt løsnes og ramme udskiftes til større model.
4. Udbedres ikke da forhold er anmærket.
5. Udbedres ikke da forhold er anmærket.
6. Kabel fastgøres med clips.
7. Udbedres ikke da forhold er anmærket.
8. Låg udskiftes for lampeudtag.
9. Lampeudtag udbedres ikke.
Kabler og ledninger ved dåse fastgøres og aflastes.
10. Udbedres ikke.
11. Inspektionslem udskiftes til større model, derved skabes der adgang op bag loft så dåser kabler og transformer kan fastgøres til bygningsdel.
12. Der skal etableres dåser for samling af ledninger og kabler ved klemliste. Klemliste kan med fordel udskiftes til plast kanal.

Ankenævnet for Forsikring

27.

96610

13. Udbedres ikke da installation for lamper ikke er ulovlig.
Dåse udbedres ikke da denne er anmærket.
Kabel ved nedløbsrør udbedres ikke da dette ikke er omfattet af dækning.
14. Udbedres ikke da forhold er anmærket.
15. Udbedres ikke da der ikke er krav til aktiv jord, og der ikke er krav til aktive afbrydere.
16. Kabler bag inspektionslem fastgøres og der sættes låg på dåse.
Stikkontakter udbedres ved at indmurdåser udskiftes til nye, ved at banke de gamle ud af væg og montere nye i væg. Der er behov for murer og maler til at gøre dåser fast og spartle og male efterfølgende.
Der er ikke krav til at installation fordels på flere grupper, så dette udbedres ikke.
17. Lampeudtag udbedres ikke da de er anmærket.
Klemmlister udbedres ikke da disse er korrekt lavet.
18. Kabler bag inspektionslem fastgøres og der monteres låg på dåse.
Lysdæmper/stikkontakt udbedres ikke da disse er anmærket.
Ledninger for spot føres korrekt ind under aflastninger.
19. Kabler og ledninger bag inspektionslemme fastgøres og der monteres låg på dåser.
Dåse for afbryder/stikkontakt flyttes længere ind på væg, så denne kan mures korrekt fast i væg.
20. Kabler og ledninger bag inspektionslemme fastgøres og der monteres låg på dåser.
Underlag og stikkontakt udskiftes til større model.
Lampeudtag åbnes, og ledninger udskiftes til kabler så disse kan nå ned under rør, hvor disse samles i dåse eller roset.
21. Loftdåse for lampeudtag udskiftes til Europadåser, hul i loft skal bores op til 68 mm, der monteres lampeudtag med faste klemmer.
Kabler i forfra dåse aflastes med strips.
Afbryder/stikkontakt udbedres ikke da denne er anmærket.

Hvad er omkostningerne til det skadede og evt. følgeskader:

1. 0 kr.
2. 0 kr.
3. 800 kr. x moms.
4. 0 kr.
5. 0 kr.
6. 200 kr. x moms.
7. 0 kr.
8. 200 kr. x moms.
9. 400 kr. x moms.
10. 0 kr.
11. 4000 kr. x moms.
12. 6000 kr. x moms.
13. 0 kr.
14. 0 kr.
15. 0 kr.
16. 8000 kr. x moms.
17. 0 kr.
18. 1800 kr. x moms.
19. 4300 kr. x moms.
20. 3600 kr. x moms.
21. 2100 kr. x moms

I brev til klageren af 25/6 2020 har selskabet truffet afgørelse om de anmeldte forhold.

I notat af 3/12 2020 har klagerens el-sagkyndige yderligere kommenteret selskabets vurderinger.

Ankenævnet for Forsikring

28.

96610

Af e-mailkorrespondance mellem en ansat ved selskabet og Sikkerhedsstyrelsen fremgår bl.a.:

"Fra: [ansat ved selskabet]
Sendt: 9. marts 2017 08:24
Til: [Sikkerhedsstyrelsen]
Emne: Fittingsinstallationer
I en bolig hvor der er fittingsinstallationer er der beklædt med plader uden på. Er det ulovligt at skjule dem hvis samlingerne er tilgængelige.
...
Fra: [Sikkerhedsstyrelsen]
Sendt: . marts 2017 09:53
Til: [ansat ved selskabet]
Emne: SV: Fittingsinstallationer
Nej, når samlingerne er tilgængelige."

Af intern korrespondance mellem selskabets el-konsulent og en anden ansat ved selskabet fremgår bl.a.:

"Fra: [selskabets elkonsulent]
Sendt: 11. maj 2020 08:10
Til: [ansat ved selskabet]
Emne: kabler ved gulv
...
Har du ikke skrevet med SIK ang kabler og stikkontakter ved gulv inde i huset, i forhold til mekanisk beskyttelse? Jeg har en sag hvor der løber kabler langs gulvet, inde ved væggen. Jeg har ikke kunnet finde noget sted at de skal beskyttes mod mekanisk overlast, eller være placeret x-antal cm over gulvet. Er det korrekt at der ikke er noget krav til dette mere, kun til at kabler skal være fastgjort til en bygningsdel?
...
Fra: [ansat ved selskabet]
Sendt: 11. maj 2020 09:04
Til: [selskabets elkonsulent]
Emne: SV: kabler ved gulv
...
Mht. elmateriel er der ingen regler mere. Man skal selv vurdere. Mht. til kabler har jeg ikke undersøgt om der er kommet lempelser der. Måske vi skal skrive til SIK, har du tid eller skal jeg.
...
Fra: [selskabets elkonsulent]
Sendt: 11. maj 2020 09:19
Til: [ansat ved selskabet]
Emne: SV: kabler ved gulv
Jeg har ikke skrevet til SIK, men har læst lidt op på det. Ifølge SB6 §522.6.2 skulle kabler anbragt under 50mm over gulv, mekanisk beskyttes.
522.6.2. Faste installationer, som kan blive udsat for skadelige mekaniske påvirkninger, skal være beskyttet på en eller flere af følgende måder:
- Ledningssystemet har i sig selv tilstrækkelig mekanisk styrke.
- Ledningssystemet er beskyttet ved sin placering.

Ankenævnet for Forsikring

29.

96610

- Anvendelse af ekstra **mekanisk beskyttelse**, lokalt eller generelt.

- Ved kombinationer af ovenstående.

Note: F.eks. skal kabler, der er anbragt mindre end 50 mm over gulv eller er særlig udsat for overlast, beskyttes ved hjælp af stålrør, jernrør, kraftige plastrør e.l.

Synlige stålrør eller plastrør med isolerede ledere må kun ved etagegennemføringer være anbragt mindre end 50 mm over gulv.

Dette er bortfaldet i den ny bekendtgørelse.

...

Fra: [ansat ved selskabet]

Sendt: 11. maj 2020 09:26

Til: [selskabets elkonsulent]

Emne: SV: kabler ved gulv

Så lige du skrev det er bortfaldet i den nye, jeg skriver lige til SIK og giver dig svar.

...

SIK har svaret at man selv skal lave en risikovurdering, de henviser til DS HD 603645 kap. 5."

Af e-mailkorrespondance mellem klagerens elektriker og Sikkerhedsstyrelsen fremgår bl.a.:

"Date: Mon, 29 Jun

From: [klagerens elektriker]

To: [Sikkerhedsstyrelsen]

Vedhæftede billede viser en gruppe-og målertavle pænt pakket ind i et træskab. Under skabets nederste venstre hjørne anse håndlisten på 1.sal rækværket. Gruppetavlen er monteret tidligst 2010 ud fra dateringen på de tilsluttede kabler. Målertavlen for DIN-skinne måler tyder også på en installation der er omkring 10 år gammel, da ... stoppede brugen af DIN-skinne målere for en del år siden. Skabet er placeret på en væg over en halvsvingstrappe fra stuetage til repos og videre til 1. sal. Billedet er taget fra trappen lige før 1. sal ud for tavlen. Der er en etagehøjde på ca. 3 m (huset er bygget i 1900), og hele tavlens bredde hænger derfor de ca. 3 m over gulvet/trappen.

På et tidspunkt er huset ændret fra en andelsboligforening med 2 lejligheder til enfamiliesbolig, og der er spor i skabet efter yderligere en træmåleramme samt stålrør, der ikke er fjernet efter sammenlægningen. Jeg er nu blevet blandet ind i en diskussion med et forsikringsselskab, der hævder, at 'ifølge Sikkerhedsstyrelsen er det tilladt at udskifte en eksisterende eltavle til ny, om end placering af eltavlen ikke opfylder nuværende krav. Eltavlen skal blot placeres på præcis samme sted.'

Ovennævnte kan jeg ikke få til at passe med reglerne i SBEI afsnit 6, dels med hensyn til tilgængeligheden for betjening samt arbejde på tavlen, dels med hensyn til placering af frit tilgængeligt beskyttelsesudstyr mellem 1,0 og 2,2 m over gulvet. Helt fra starten af min læretid har mantraet været, at nye installationer skal udføres efter de regler, der gælder på udførelsestidspunktet. Efter min mening skal en ny (i 2010) tavle dels opfylde kravene til selve tavlens udførelse (bygget efter EN 60439-3 efter fabrikantens mærkat), dels til placeringen (814.4.4) og betjeningen (801.513) af beskyttelsesudstyret. Skulle forsikringsselskabets påstand være korrekt, vil henvisninger, til bestemmelser der understøtter denne påstand, blive modtaget med tak, og givet videre til installations ejere.

...

Date: Mon, 6 Jul 2020

From: [Sikkerhedsstyrelsen]

To: [klagerens elektriker]

Forsikringsselskabet har ret i at tavler kan udskiftes og genplaceres osv. Men det kræver jo at tavlen som udgangspunkt er placeret korrekt. Der findes jo en fin bestemmelse der beskriver, at hvis et område skifter anvendelse eller beskaffenhed, skal installationen tilpasses den nye anvendelse eller beskaffenhed. Hvis en tavle pludselig sidder ud over en trappe, sådan at den ikke længere kan betjenes, serviceres og vedligeholdes på forsvarlig måde må man jo flytte tavlen. Se BEK 1082 § 26. <https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2016/1082>."

Af e-mailkorrespondance mellem selskabets elkonsulent og Sikkerhedsstyrelsen fremgår bl.a.:

"Fra: [selskabets elkonsulent]

Tak for de fremsendte billeder. Svaret er det samme

...

Fra: [selskabets elkonsulent]

Sendt: 17. august 2020 08:45

Til: [Sikkerhedsstyrelsen]

...

Jeg ville have sendt billeder med, men det smuttede desværre. Tag lige et kig på dem.

...

Fra: [selskabets elkonsulent]

Sendt: 14. august 2020 10:09

Til: [Sikkerhedsstyrelsen]

...

I en bolig hvor eltavlen er udskiftet til ny, er denne placeret over trappe i skab for eltavlen. Eltavlen er placeret i samme skab som tidligere eltavle og er derfor ikke flyttet. Vil den nye eltavle være placeret lovligt da den er placeret i skab hvor tidligere eltavle sad?

...

Fra: [Sikkerhedsstyrelsen]

Sendt: 14. august 2020 14:39

Til: [selskabets elkonsulent]

Hvis der blot er tale om en udskiftning af tavlen medfører dette ikke at de nugældende tilgængelighedskrav skal overholdes. Hvis den gamle tavle var tilgængelig i henhold til de daværende bestemmelser er det ok.

Se evt: <https://www.sik.dk/erhverv/elinstallationer-og-elanlaeg/vejledninger/tidligere-vejledningerarkiv/> artikler/ildesete-gruppetavle

Du kan læse om de nye regler på www.sik.dk

Sikkerhedsstyrelsen kan ikke godkende løsninger eller løsningsforslag.

Vi er en kontrolmyndighed, der vejleder i vores regler og henviser til en rådgiver såfremt du har behov for dette. Sikkerhedsstyrelsen yder derfor ikke rådgivning, men alene vejledning i bestemmelserne. Vi har svaret dig ud fra vores vurdering af dit spørgsmål."

Af e-mail af 4/8 2021 fra selskabets el-konsulent fremgår bl.a.:

"Hvorledes elinstallationer skal udføres har tidligere været bestemt af Stærkstrømsbekendtgørelsen afsnit 6. Denne er blevet erstattet af bekendtgørelse 60364.

Kendetegnede for begge 'regel sæt' er at de opstiller regler for hvorledes installationer skal være udført, de diktere dog ikke hvorledes installationerne praktisk skal udføres. Det vil sige at de en-

kelte paragraffer i høj grad lægger op til at den enkelte installatør, skal fortolke hvorledes reglerne overholdes, så der vil være flere løsningsmodeller for hvorledes reglerne overholdes.

I denne sag er eltavlen blevet udskiftet på et tidspunkt. Generelt gælder der for alle installationer, at hvis de bliver defekte og skal udskiftes, skal den udskiftede del overholde de krav der var på det tidspunkt hvor installationen er udført. Dette gør det praktisk muligt at udskifte f.eks. en defekt stikkontakt, uden at dette påvirker resten af installationen. I dette eksempel vil det være kravet om jordforbindelse som vil kunne blive et problem. Det vil være nødvendigt at udskifte ledninger i installationen frem til hvor stikkontakten er tilsluttet for at føre jordforbindelse frem, hvilket vil fordyre udskiftningen af den defekte stikkontakt.

Som i eksemplet med stikkontakten, skal den nye eltavle opfylde de krav som var gældende for den oprindelige eltavle, forudsat at denne bliver placeret på samme sted. Den oprindelige eltavle var placeret over trappen, så den udskiftede eltavle er derved placeret på samme sted. Der kan dog argumenteres for at den nye eltavle ikke er placeret præcist på samme placering. Det vil dog ikke være fysisk muligt at placere den nye eltavle præcist samme sted. Dette kan skyldes at den nye eltavle er fysisk større/eller mindre en den oprindelige, men også at der skal tages højde for at rør eller kabler komme frem til eltavlen, at de skal kunne føres ind i eltavlen korrekt, dvs. direkte ind i eltavlen."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"3. Hvilke forhold er dækket?

...

3.3

Forsikringen dækker:

- udbedring af manglende eller nedsat funktion af elinstallationer i eller på de forsikrede bygninger.
- lovliggørelse af elinstallationer i eller på de forsikrede bygninger, såfremt disse var ulovlige på udførelses-/opførelsetidspunktet og på tidspunktet for anmeldelsen af forholdet."

Nævnet udtaler:

Klageren overtog den forsikrede ejendom den 1/10 2019 på baggrund af bl.a. elinstallationsrapport af 16/4 2019. Ejendommen er fra år 1900. Kort tid efter indflytning oplevede klageren problemer med, at HPFI-relæet udløste, og fik derfor selv udarbejdet rapporter af 12/4 2020 og 3/12 2020 vedrørende ejendommens elinstallationer. Klageren gør gældende, at rapporterne afdækker en række ulovlige forhold ud over, hvad der er anmærket i elinstallationsrapporten. Selskabet har alene anerkendt at dække nogle af forholdene.

Ankenævnet for Forsikring

32.

96610

Efter en gennemgang af sagen og efter en samlet vurdering finder nævnet med henvisning til § 4, stk. 3, nr. 3, i nævnets vedtægter at måtte afstå fra at afgøre sagen. En eventuel afgørelse af sagen må i givet fald ske ved domstolene.

Nævnet har i denne vurdering bl.a. lagt vægt på, at sagen vedrører mange og ganske komplekse spørgsmål om ejendommens elinstallationer, der forudsætter en betydelig teknisk ekspertise, som nævnet ikke besidder, hvorfor nævnet finder, at der dels er behov for, at der i sagen foretages syn og skøn, som kan klarlægge de faktiske omstændigheder og spørgsmålene om elinstallationernes lovlighed på udførelses/opførelsestidspunktet og på tidspunktet for anmeldelsen af forholdene, dels at der er behov for, at den udmeldte syn- og skønsmand vil kunne afgive supplerende mundtlige forklaring.

Da dette ikke kan ske for nævnet

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Klagegebyret tilbagebetales.

Svend Bjerg Hansen